

Sayın Rektör Yardımcımız,
Sayın TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz,
Sayın BMO Yönetim Kurulu Başkanımız,
Sayın ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Başkanımız,
Değerli Konuk Bölüm Başkanlarımız,
Bilgisayar Mühendisleri Odamızın ve diğer meslek odalarımızın değerli yöneticileri,
Değerli hocalarım,
Değerli meslektaşlarım,
Gelecekte meslektaşımız olacak değerli öğrenciler ve değerli konuklar,

5. Bilgisayar Mühendisleri Kurultayına hoş geldiniz.

Düzenleme Kurulumuz adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu açış konuşması yapay zekâ uygulamalarına yazdırılmamıştır.

Ne çok uzun ne de çok kısa bir konuşma olacak. Kurultayımızla ilgili birkaç genel bilgiyi aktarıp teşekkür faslıyla tamamlayacağım. Ama bunların öncesinde kısa bir anmayla başlamak istiyorum.

Dün, 10 Ekim 2025 günü, ülkemiz tarihinde yaşanan en kanlı terör saldırısının 10. yıl dönümüydü. Birliğimizin de aralarında bulunduğu emek ve meslek örgütlerinin çağrısıyla Ankara'da on binlerce insanın bir araya geldiği emek, barış ve demokrasi mitingine yapılan bombalı saldırı sonucu 104 canımız bizden koparıldı. Yitirdiklerimizin acısı hâlâ tazedir. Anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Bilgisayar Mühendisleri Odası olarak birincisini 2018'de Boğaziçi Üniversitesinde, ikincisini 2019'da Hacettepe Üniversitesinde, üçüncüsünü 2022'de Covid-19 salgını nedeniyle çevrimiçi ortamda, dördüncüsünü 2023'te Galatasaray Üniversitesinde düzenlediğimiz Bilgisayar Mühendisleri Kurultayının beşincisinde, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Başlarken altını çizmem gereken bir nokta var. Her ne kadar adında sadece Bilgisayar Mühendisleri yer alsa da, kurultayımız aslında Bilgisayar Mühendisleri Odası kapsamına giren tüm meslektaşlarımızın kurultayıdır. Bugün itibarıyla Bilgisayar Mühendisliği, Bilgisayar Bilimleri Mühendisliği, Bilgisayar ve Enformatik Mühendisliği, Bilgisayar Sistemleri Mühendisliği, Kontrol ve Bilgisayar Mühendisliği, Yazılım Mühendisliği, Bilişim Sistemleri Mühendisliği, Yazılım ve Bilişim Mühendisliği, Adli Bilişim Mühendisliği, Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği, Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği, Bilgisayar Bilimi ve Yazılım Mühendisliği, Bilgisayar ve Bilişim Mühendisliği, Bilgisayar ve Yazılım Mühendisliği bölümleri Odamızın yetki alanındaki bölümlerdir. Son yıllarda üniversitelerimizde açılmış olan Yapay Zekâ Mühendisliği, Yapay Zekâ ve Veri Mühendisliği, Siber Güvenlik Mühendisliği gibi bölümler de mezun verdikçe Odamız bünyesine katılacaklar. Bunları uzunca sıralamaktaki amacım sizleri sıkmak değil, meslek alanımızın -biraz da plansız bir şekilde- nasıl genişlediğine dikkat çekmek. Bununla ilgili bir içeriği de zaten izlencemizde öğleden sonraki ilk oturumda görebilirsiniz. Ama bu konuya girme sebepime dönecek olursak, kurultayımız tüm bu mühendislik disiplinlerinden mezun olan meslektaşlarımızın, bu bölümlerde okuyan öğrencilerimizin ve dahası meslek alanımıza ilgi duyan tüm yurttaşların kurultayıdır. Bu yüzden katılımcılarımızı üyelerimizle ya da meslektaşlarımızla kısıtlamayıp kurultayımızı herkesin katılımına açık olarak düzenliyoruz.

İzlencemizin geneline baktığınızda hepinizin dikkatini çektiğine emin olduğum bir konu var: Yapay zekâ. Her ne kadar kurultayımızın başlığına çıkarmamış olsak da, oturumlarımızın çoğunluğunun içeriği yapay zekâ konusu ile ilgili olarak şekillendi. Meslek alanımızdaki ve bilişim dünyasındaki güncel gelişmeleri göz önünde bulundurunca eminim sizler için de şaşırtıcı olmamıştır bu durum. Yine de birkaç cümleyle gerekçelendirmek isterim bunu.

Kuramsal kökeni çok daha eskiye dayansa da yapay zekâ uygulamalarının kabaca son 5 yılda büyük sıçrama yaptığına bu salonda bulunan -genç, yaşlı- hepimiz tanıklık ettik sanırım. 2010'ların ikinci yarısındaki bazı çıkışları da öncü kabul edersek son 10 yıl olarak da kabul edilebilir belki, ama benim gibi yeterince yaşlı olanlarımız katılacaktır sanırım, 15 yıl geriye gidemeyiz bu sıçrama dönemini tanımlarken.

Transkriptime bakmaya zamanım olmadı ama yanlış anımsamıyorsam 2009-2010 yılları civarında teknik seçmeli olarak yapay zekâ dersini aldığımda yapay zekâ alanındaki uygulamalar bugünkülerle kıyaslandıklarında henüz emekleme döneminde sayılabilecek uygulamalardı. Oysa yapay zekânın mantıksal ve matematik temelleri 20. yüzyılın ortalarında, 1950'li yıllarda atılmaya başlanmıştı. Benzer şekilde etik tartışmalar da 20. yüzyılda başlamıştı ve sürüyor; yapay zekâ üzerine bir şeyler okuyup da tramvay ikileminden haberdar olmayan var mı aramızda? Benim ilk kez bundan 15 yıl önce karşılaştığım, saçları benimkilerden daha beyaz olan hocalarımın benden çok daha önce üzerine kafa yorduklarına emin olduğum bu etik problemi bugün hâlâ en popüler örnek problemlerden biri. 2012 yılında katıldığım, bölümümüzce Alan Turing'in 100. yaşı şerefine düzenlenen uluslararası katılımlı yapay zekâ etkinliğinde de bunları konuşuyorduk.

Uygulama tarafında ise bu büyük kuramsal birikimin de katkısıyla son 10 yılda tanık olduğumuz sıçrayış bugün sadece bilgisayar bilimcilerinin ve mühendislerinin değil birçok farklı disiplinden bilim ve uygulama insanlarının yapay zekâyâ yönelmelerine, hatta konuyu sahiplenmelerine neden oldu. Bugün birçok farklı alandan kişiler yapay zekâyı kendi alanının ana konularından sayarak sahipleniyor: matematikçiler, istatistikçiler, endüstri mühendisleri ilk aklıma gelenler.

Takdir edersiniz ki, bizler de bilgisayar mühendisleri ve bilimcileri olarak yapay zekâyı daha çok sahiplenmek için kurultayın içeriğini böyle oluşturmuş değiliz. Yani “Yapay zekâ da bizim, Turing de” deyip işin içinden sıyrılabilirdik ama böyle bir derdimiz yok. Şöyle bir derdimiz var: Son yıllarda yaşanan gelişmeler, birçok başka meslek alanını etkilediği gibi, bizim meslek alanımızı da etkiliyor ve gün geçtikçe daha çok etkileyeceğini öngörebiliyoruz. Gerek meslektaşlarımız, gerek öğrencilerimiz yapay zekâ uygulamalarıyla gittikçe daha fazla haşır neşir oluyorlar; mesleğin öğrenimi ve uygulanışını değiştirip dönüştüren bir fenomen olduğunu söylemek mümkün yapay zekânın. Bizler de, Oda Yönetim Kurulumuzun, ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü yönetimimizin ve Düzenleme Kurulumuzun ortak kararıyla bu değişim ve dönüşümü anlamak, değerlendirmek, meslektaşlarımızın ve öğrencilerimizin yaşamlarına olumlu ve olumsuz etkilerini hep birlikte tartışabilmek için kurultayımızın içeriğini böyle oluşturduk. Yani, bu mesleğin düzenlenmesinde ve ülkemizin bilişim politikalarının belirlenmesinde söz hakkı olan bir akademik mesleki demokratik kitle örgütü olarak derdimiz, en başta anlamak gideni ve gelmekte olanı. Ama bunun da ötesinde, mesleğimize, meslektaşlarımızın haklarına sahip çıkmak ve toplum yararına politikaların oluşturulmasına da katkı sağlayabilmek.

Az önce öğrenciliğimin geçtiği yılları belirttiğimde fark etmişsinizdir, benim de, son aylarda gündeme gelmiş olan ve son birkaç yıldır yapıldığı anlaşılan, dün akşam bu konuşmamın son rötuşlarını yaparken gördüğüm habere göre faillerinin tamamının tutukluluğunun sona erdiği diploma sahteciliğinden çok daha önce edindiğim, mütevazı not ortalamalı ama sağlam temelli bir bilgisayar mühendisliği diplomam var. Bu salondaki tüm meslektaşlarımın edindiği gibi, yine bu salondaki tüm müstakbel meslektaşlarımın da edineceklerine emin olduğum gibi, ben de bu diplomayı -klişe tabirle- kan, ter ve gözyaşı dökerek verdiğim emeklerle edindim. Sahte diploma üretenlere ve edinenlere karşı hepimiz verdiğimiz emeklerimize sahip çıkmak için de bir aradayız.

Bilgisayar Mühendisleri Odası olarak, zaman zaman da birliğimiz TMMOB çatısı altında, diplomalarımıza, mesleğimize, emeğimize sahip çıkacağımızı belirttiğimiz açıklamalar, etkinlikler, çalışmalar yapıyoruz. Elbette bugün bizi bir araya getiren kurultayımızın amaçlarından biri de budur. Kurultaylarımızda meslektaşlarımızla, akademisyenlerle, kamu ve özel sektörden katılımcılarla ve öğrencilerle bir araya gelerek mesleğimize dair gelişmeleri hep birlikte değerlendiriyoruz. Bugün üniversite tercihi yapan gençlerde ve ailelerde bile “yapay zekâ acaba bilgisayar mühendisliğini de bitirecek mi” soruları oluştuysa, bizim de kurultayımızda bu konuyu ele

almamızın önemli olacağını, mesleğimizin geleceğinin nasıl şekilleneceğini birlikte anlayıp yönlendirmeye çalışmamızın gerekeceğini düşündük.

Beşincisini düzenlediğimiz kurultayımız bugüne kadar hep iki gün olarak düzenlendi ancak salon sayımız ilk kez ikiye çıktı, oturum sayımız da neredeyse iki katına çıkmış oldu. Eminim gelecek yıllarda daha çok konu başlığını daha derinlemesine tartışacağımız ve çok daha fazla sayıda meslektaşımızla bir araya geleceğimiz kurultaylarımız olacak.

Bu açış konuşmasının yapay zekâ uygulamalarına yazdırılmadığı ifadesi metnin başına eklendi. Eklememi istediğiniz başka bir ifade var mı?

Düzenleme Kurulumuz adına, Kurultayımızın gerçekleşmesinde katkıları olan kurum ve kişilere teşekkürlerimizi sunarak konuşmamı sonlandıracağım.

Bize yerleşkesini ve salonlarını açan ev sahibimiz Orta Doğu Teknik Üniversitesine teşekkür ediyoruz.

Bu kurultayın gerçekleşmesini mümkün kılan, üyesi olmaktan gurur duyduğumuz Bilgisayar Mühendisleri Odasına ve ülkemizin en köklü bilgisayar mühendisliği bölümlerinden olan ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümüne teşekkür ediyoruz.

ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığına teşekkür ediyoruz.

Kurultayımızda bizlerle olma çağrımızı kabul ederek bizleri onurlandıran, iki gün boyunca iki salonu dolduracak bu dolu dolu programın oluşmasında katılımlarıyla en büyük katkıyı sağlayan tüm konuşmacılarımıza teşekkür ediyoruz.

Danışma Kurulumuzda yer alarak görüş ve önerileriyle kurultay içeriğini şekillendiren, yaptığımız toplantılara katılarak ya da iletişim gruplarında görüşlerini bildirerek bizi yönlendiren tüm hocalarımıza ve deneyimli meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Odamızın çalışanlarına teşekkür ediyoruz, onların özverili çalışmalarının kurultayımıza katkısı çok büyük. Kurultayımıza gönüllü emek veren ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümünden ve çeşitli öğrenci topluluklarından öğrenci arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Son olarak, bundan önceki kurultayların düzenlenmesine katkı sağlayan, BMK'nin bir BMO geleneği olmasının yolunu açan ve ilerleten herkese teşekkür ediyoruz. Gelenekler önemlidir, ODTÜ de geleneklerin önemli olduğu bir üniversitedir. BMO tarafından gelecekte çok daha iyilerinin düzenleneceğine emin olduğumuz Bilgisayar Mühendisleri Kurultayının gelenekselleşmesi ve kalıcılaşması sürecine bu iki gün boyunca hep birlikte bir taş daha koyacak olmamızın gururuyla hepinizi tekrar saygı ve sevgilerimle selamlıyor, güzel bir kurultay geçirmemizi diliyorum.

Adil Güneş AKBAŞ

5. Bilgisayar Mühendisleri Kurultayı

Düzenleme Kurulu Başkanı